

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ Κ. ΚΑΣΣΙΜΑΤΗ

Αἱ ἐν ταῖς ἐφημερίσι τελευταῖαι διατριβαὶ τοῦ κ. Κασσιμάτη διήγειραν ἡμῖν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπισκεφθῶμεν κατ' οἶκον τὸν πολιτικὸν τοῦτον ἄνδρα, τὸν κακῇ μοίρᾳ μακρὰν τῆς κοινοβουλευτικῆς σκηνῆς κατὰ τὰς κρίσεις αὐτὰς περιστάσεις, καὶ τὸν ἐπερωτήσωμεν περὶ τῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας. Ὁ τέως ἐκ Κυθέρων βουλευτὴς ἐδέχθη ἡμᾶς, μετὰ τῆς αὐτῆς καὶ ὁ κ. Σταμούλης φιλοφροσύνης, ἐν σπουδαστηρίῳ μετὰ πολλῆς ἀλλ' αὐστηρᾶς φιλοκαλίας διεσκευασμένῳ. Ἐπὶ τῶν τοίχων διεκρίνοντο μεγάλαι προτομαὶ πολλῶν βρεττανῶν καὶ ἀμερικανῶν πολιτευομένων. Τράπεζα εὐμεγέθης ἔκειτο ἐν τῷ μέσῳ, ἐφ' ἧς μεταξὺ ἄλλων φυλλαδίων καὶ ἐφημερίδων διεκρίνετο ἐν ἀντίτυπον τοῦ ἀγγλικοῦ συντάγματος καὶ μία μέθοδος τοῦ Ὁλλανδόρφου πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ἀγγλικῆς. Μία φωτογραφία παρίστα τὸν κ. Κασσιμάτην ἐν στολῇ προέδρου τῆς Βουλῆς κατὰ τὸ 1874. Ἐν γωνίᾳ δὲ τινὶ εἰς τὸ καταφανέστερον μέρος ἐφαίνετο ἀνηρτημένον ἐν νοόμετρον. Δυστυχῶς ὁ ἀξιοτίμος κ. Κασσιμάτης δὲν ἦτο ἐν καλῇ καταστάσει. Διετέλει ὑπὸ τὸ κράτος σφοδροῦ νευρικοῦ ἐρεθισμοῦ καὶ εἰς τὴν πρώτην ἡμῶν λέξιν περὶ πολιτικῆς μᾶς διέκοψεν ἀποτόμως.

— Ὅμιλήσατέ μοι περὶ οἰουδήποτε ἄλλου θέματος θέλετε περὶ πολιτικῆς ὅμως ὄχι, μᾶς εἶπεν. Ἐβαρύνθη πλεον καὶ γράφων καὶ ὁμιλῶν ἐπὶ τοσοῦτον εἰς ὧτα μὴ ἀκουόντων. Τὸ νοόμετρόν μου οὐδέποτε ἐδειξεν εἰς τόνον βαθμὸν ἐπικρατοῦσαν τὴν ἐπιπολαιότητα ἐν τῷ ἔθνει μας.

— Ἐχετε δίκαιον, ἀπηντήσαμεν ἡμεῖς. Ἀλλ' ἂν οἱ ἄνθρωποι οἱ δυνάμενοι νὰ ἐργασθῶσιν ἀποσύρονται, τότε τί μέλλει γενέσθαι;

— Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπεράσιμα περὶ οὐδενὸς νὰ μὴ ἐνδιαφέρωμαι πλεον. Θὰ καταγίνω εἰς μερικὰς ἐπιστημονικὰς μελέτας καὶ ἐρεῦνας, ἃς πρὸ πολλοῦ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου πρὸς τούτοις θὰ προσπαθῶ νὰ ἀποπερατώσω ἡμιτελῆ τινα πραγματεῖαν μου περὶ τῶν διπλωματικῶν σχέσεων, ἃς ἡδύνατο νὰ ἔχη ἡ Ἑλλάς μετὰ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, ἂν νὰ τῆς πολιτικῆς τῆς διεῖπεν ἄλλο πνεῦμα.

Ἡ συνέντευξις ἐπὶ τούτοις μετέπεσεν εἰς ἀπλοῦν διάλογον καὶ φυσικὸν ἦτο νὰ μὴ παραταθῇ ἐπὶ πολὺ.

— Διὰ τί, τῷ εἶπομεν, ὅμως δὲν ἐξακολουθεῖτε ὡς πρὶν ἐπιδιώκοντες τὴν πραγμάτωσιν τῶν ἰδεῶν σας διὰ τῆς ἐνεργοῦ πολιτικῆς;

— Σὰς εἶπον ὅτι οὐδὲν ἐλπίζω πλεον. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν ἔχουσι πλεον ὧτα, δι' ὧν γ' ἀκούωσι τοὺς φρονίμους καὶ ἐμβριθεῖς ἄνδρας. Ἡ ἐλαφρότης ὑπερηύξησε καὶ ἀντὶ θρησκευτικῶς νὰ πείθονται αὐτοῖς κατεριωεύονται αὐτῶν. Μόνοι σεῖς ἐκ τῶν δημοσιογραφικῶν

ὀργάνων, ἀνεξαρτήτως φερόμενοι, εὐρέθητε νὰ συμμερισθῆτε τοὺς ἀγῶνάς μου καὶ κάμνετε ὅτι εἶνε δυνατόν χάριν τῆς μείζονος δημοτικότητος καὶ τοῦ προσώπου μου καὶ τῶν ἀρχῶν μου. Οἱ λοιποὶ, τὸ ἐπαναλέγω, δὲν ἔχουσιν ὧτα, ἀλλὰ νῶτα, ἅτινα χρειάζονται ὄχι λόγους ἀλλὰ βούνευρον, ὡς ἐπρέσβευε καὶ ὁ συντηρητικώτατος φίλος μου Βούλγαρης, ἀφ' οὗ ἐκληρονόμησα τὸ πρῶτον τὸν πρὸς τὰς συνταγματικὰς ἐλευθερίας ἔρωτα.

— Τί φρονεῖτε περὶ τοῦ νέου ὑπουργείου τῆς Μεγάλης Βρεττανίας;

— Τῶν Τόρεων; εἶνε ἡ καλλιτέρα ἐποχὴ συνεννοήσεως μετὰ τῆς κραταιᾶς ταύτης δυνάμεως καὶ προστασίας τῶν ἐλληνικῶν συμφερόντων παρ' αὐτῆς. Μεθ' ὅσα καὶ ἂν λέγωσιν, οἱ Τόρειοι πάντοτε συνεπάθησαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὡς εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω. Δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει ἐν Ἑλλάδι ἄνθρωπος ἐκτὸς ἐμοῦ δυνάμενος νὰ ἔχη σχέσεις πρὸς αὐτούς, ἀφ' οὗ δὲν ὑπάρχει πλέον ἐντὶ ζωῇ οὔτε αὐτὸς ὁ μακαρίτης καθηγητὴς Κουπι-τόρως.

— Τί φρονεῖτε περὶ τῆς κρίσεως; Δὲν νομίζετε καὶ σεῖς ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην ἀνδρῶν πρὸ παντὸς οἰκονόμων, οἵτινες νὰ ἀνορθώσωσι τὴν καταπεσοῦσαν ἡμῶν πίστιν;

— Φρονῶ ὅτι πρὸ παντὸς ἔχομεν ἀνάγκην ὑπονόμων, ὅπως διοχέτευθῇ ὁ βόρβορος τῆς ἐπιπολαιότητος καὶ τῆς πρὸς πᾶσαν σοβαρὰν σκέψιν περιφρονήσεως, αἵτινες μᾶς κατέκλυσαν. Ἔως τότε σὰς ἐπαναλαμβάνω ὅτι θ' ἀπόσχω πάσης ἀναμίξεως εἰς τὰ τῆς τρεχούσης πολιτικῆς.

— Ἀλλ' ὅπως δὲν σὰς κωλύει νομίζω τίποτε νὰ ἐκφράσητε ἀκαδημαϊκῶς τὴν γνώμην σας. Ποῖα εἶνε τὰ αἷτια τῆς κρίσεως; Θὰ διαρκέσῃ αὕτη ἄρᾳ γε ἐπὶ πολὺ; Καὶ δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν οὐδαμῶθεν χεῖρα βοηθείας;

Αἱ περὶ χηρῶν ἰδέαι μου, φίλτατε κύριε, εἶνε πλέον ἢ γνωσταί.

Ἐπὶ τούτοις ἐκρίναμεν περιττὸν νὰ παρατείνωμεν τὴν συνομιλίαν, ἀφ' οὗ ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸν ἐξαγάγωμεν τῆς σιωπῆς του· ἐφ' ᾧ καὶ ἀνεχωρήσαμεν λυπούμενοι ἐγκαρδίως ὅτι ἄνθρωπος τόσο σπουδαῖος καὶ χρήσιμος εἰς τοιαύτην περιήλθεν ἀπογοήτευσιν.

Ο Κ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ ΚΑΙ ΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ἑὸν σπουδαῖον ζήτημα ἀνεφύη εἰς τὸ κοινοβούλιον, ὅπερ παρακινεῖ ἡμᾶς ὡς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους νὰ λάβωμεν τὸν λόγον.

Ὁ κ. Τρικούπης εἰς μίαν τῶν τελευταίων συνεδριάσεων ὡμίλησε καὶ περὶ ἐφημερίδων κατατάξας αὐτὰς εἰς δύο κατηγορίας, εἰς ἐκείνας δηλαδὴ τὰς ὁποίας ὑπολήπτεται καὶ εἰς ἐκείνας τὰς ὁποίας δὲν ὑπολήπτεται. Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ κ. Τρικούπης προὔξενον εἰς τὸν «Ἀσμοδαῖον» ζωηρὰν συγκίνησιν. Ἡ ὑπόληψις τοῦ κ. Τρικούπης πρὸς τὰς ἐφημερίδας εἶνε πρᾶγμα πολὺ σοβαρὸν καὶ σπουδαῖον, ὅπερ δὲν πρέπει νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητον καὶ ἀσχολίαςτον. Ἄνευ τῆς ὑπολήψεως ταύτης δὲν θὰ ἐστερεοῦτο εἰς τὴν Εὐρώπῃν ἡ πεποιθήσις πρὸς τὴν χρηστοθήειαν τῆς χώρας ἡμῶν χάρις εἰς τὰ γραφόμενα παρὰ τοῦ κ. Σιβίνης εἰς τὴν γαλλικὴν ἐφημερίδα του, οὐδὲ ὁ «Φάρος τοῦ Βοσπόρου» θὰ ἐλάμπρυνε μὲ τὰς ἀκτῖνάς του τὸ κλέος τῶν κατορθωμάτων τῆς πρῆν κυβερνήσεως. Ἐπόμενος εἰς τὰς